

kastet. Efter Loven af 1861 § 4 gælder Tvivlen ogsaa kun de Kirker, hvis Tiender ere i privat Eje, og det er ogsaa for en saadan Kirkes Vedkommende, at Højesterets Dom af 25. April 1907 har afgjort Spørgsmaalet derhen, at Forpligtelsen ikke kan paahvile Tiendeejeren. Denne Afgørelse kan imidlertid ikke gælde for alle private Tiendeejeres Vedkommende, idet deres Forpligtelser ifølge Adkomstbreyene ikke altid ere de samme. Naar Spørgsmaal om Udvidelse af en saadan Kirke opstaar, maa det derfor først gøres til Genstand for Undersøgelse, hvilke Forpligtelser Adkomstbreyene paalægge Tiendeejeren, og først naar det er afgjort — om fornødent ved Domstolene —, at Tiendeejeren ikke har nogen Forpligtelse til at bekoste Kirkens Udvidelse eller ikke er villig til at bekoste den, bliver der Spørgsmaal om at lægge Udgiften herved over paa andre. At disse andre i første Linie bør være Menigheden, er allerede sagt foran. Men det synes da urimeligt, at Tiendeejeren længere skal have Kray paa at blive staaende i det samme Retsforhold til Kirken som tidligere; han maa blive pligtig at afstaa Kirken til Menigheden, og naar Vilkaarene blive de samme som de, paa hvilke en Tiendeejer i Henhold til Loven om Tiendens Afløsning af 15. Maj 1903 § 23 selv kan fordre sig løst fra sit Retsforhold til Kirken, er der formentlig taget alt skyldigt Hensyn til Grundlovens § 82. En hertil sigtende Regel findes i Lovforslagets § 3, 2det Stykke. Naar det her i næstsidste Punktum siges, at der ved Afløsningssummens Fastsættelse skal tages Hensyn til, at der ogsaa til Kirken skal henlægges det fornødne til straks at sætte den i dens nuværende Skikkelse i fuldstændig god Stand, er dette i og for sig ikke andet end, hvad der allerede følger af Tiendeafløsningslovens § 23, men man har anset det for rigtig udtrykkelig at udtale dette her for at henlede Opmærksomheden paa, at Afløsningen ikke bør blive billigere for Tiendeejeren, fordi muligvis noget af den Bekostning paa Kirken, der rettelig paahviler ham, gaar ind under Udgifterne ved Udvidelsen.

Til § 4.

Det er her foreslaaet, at den Understøttelse, som Statskassen normalt skal yde til en Kirkes Udvidelse, sættes til Halvdelen af, hvad Udgiften ved Udvidelsen efter den af Ministeriet godkendte Plan vil andrage, medens Resten, om fornødent, skal kunne lignedes paa Menigheden. Det er jo muligt, at Kirkens Formueforhold ville gøre saadan Ligning unødvendig, eller at den Del af Udgifterne, der ellers skulde udredes af Menigheden, tilvejebringes ad anden Vej, f. Eks. ved frivillige Bidrag, og af Hensyn hertil er Begrænsningen „om fornødent“ indsat, ligesom det ogsaa er foreslaaet, at Staten skal fritages for at betale sin Halvdel af Udgifterne ved Udvidelsen, naar Kirken selv er i Stand til at bekoste den.

Hyppig vil det være forandrede Bebyggelsesforhold i Sognet — f. Eks. en større Stationsbys Opstaaen —, der vil nødvendiggøre en Kirkes Udvidelse, og det vil da ogsaa kunne findes hensigtsmæssigt i Stedet for at udvide den gamle Kirke at bygge en Fialkirke eller at flytte den gamle Sognekirke. Dette sidste ønskes saaledes i Vesterbrønderslev. Ligesom imidlertid en saadan Ordning — i hvert enkelt Tilfælde vil blive gjort til Genstand for særlig Overvejelse, saaledes vil der ogsaa i slige Tilfælde være Grund til at tage under Overvejelse, om der ikke af Statskassen bør ydes et større Tilskud end det, som svarer til Halvdelen af Udgifterne ved den gamle Kirkes Udvidelse. Saadanne Tilskud bør dog rettest ligesom hidtil søges paa Finansloven, saaledes som det er foreslaaet i Paragraffens 2det Stykke.

Til § 5.

Den her foreslaaede Regel om, at Bestemmelserne i §§ 3—4 skulle komme til Anvendelse ogsaa i Tilfælde, hvor Spørgsmaalet om Nødvendigheden af at udvide en Kirke har fundet sin Afgørelse efter de hidtil gældende Regler, vil formentlig findes naturlig, idet det ellers vilde være nødvendigt at begynde den ret vidtløftige Fremgangsmaade med Erklæringer om Nødvendigheden af Udvidelsen osv. forfra.